

ner overtuiging heeft medegewerkt; dat derhalve dit eerste middel is ongegrond. — Omtrent het tweede middel, schending van artikel 433 van het Wetboek van Strafvordering, omdat het hof, na te hebben overwogen, dat al wat vroeger door Maria Wiegierink was opgegeven omtrent zekeren Jan Benend, die de dader van het feit non geweest zijn, overbodig was te onderzoeken, heeft uitge- maakt, dat door hare latere opgave, dat het gan- sche verhaal omtrent dien persoon haar door den nu veroordeelde was opgegeven, hetwelk zij is blijven volhouden, dit alles de geloofwaardigheid van de getuigenis van Maria Wiegierink boven allen twij- fel verheft, en daardoor Mitsdien is regt gedaan en de overtuiging des regters is gevestigd op de verkla- ring van ééne enkele getuige, — dat, blijkens het beklagde arrest, de getuige Maria Wiegierink eene nitvoerige verklaring heeft afgelegd van onderscheiden omstandigheden, die in de eerste overweging zijn opge- nomen, en die in de zeven volgende overwegingen zijn in verband gebracht met andere gebleken omstandig- heden, van welke van hetgeen, tot het onderzoek der zaak heeft geleid, gegeven met de betrekking tot de vroegere verklaringen voor den kantonregter van Groenlo en vermeld van af de 9de overweging, waarop in de 14de wordt gezegd, dat al deze om- standigheden de geloofwaardigheid van de getuige- nis van Maria Wiegierink boven allen twijfel ver- heffen, hebbende de beschuldigde ook geene enkele aanwettelijke reden kunnen opgeven, waarom Ma- ria Wiegierink hem valscheijk zou beschuldigen; dat Mitsdien door een en ander het hof zijne overtuig- ing niet gevestigd heeft op de enkele verklaring van Maria Wiegierink en wel verre van derhalve de af- zondelijke getuigenis van eenen enkelen getuige als bewijsmiddel te doen gelden, integendeel zoowel ar- tikel 433, 2de lid, als artikel 435 van het Wet- boek van Strafvordering, met de uiterste nauwge- zetheid heeft in acht genomen en niet ligtvaardig ge- oordeeld. Op de bij de memorie voorgedragen derde en vierde middelen, schending van de artikelen 1, 427, 433 en 443 van het Wetboek van Strafvord- ring, en verkeerde toepassing van artikel 2 en 297 van het Wetboek van Strafrecht, als zoude 's regters over- tuiging niet op de bij de wet voorgeschrevene be- wijsmiddelen is gevestigd, en (zoo als bij pleidooi is aangevoerd, het beklagde arrest niet met re- denen is bekleed). — dat bij artikel 428 van het Wetboek van Strafvordering de wettige bewijsmid- delen zijn opgenomen, die tot schuldig-verklaring en veroordeeling wettig heiden; dat derhalve daar, waar hierover sprake is, moet worden onderzocht, of de geboorde bewijsmiddelen aan de wet voldoen; dat in casu door den regter verschillende omstandigheden en daadzaken zijn opgegeven, die gedeeltelijk zijn gebleken uit de verklaringen van Maria Wiegierink, gedeeltelijk uit aanwijzingen, voortgevloeid uit de opgaven van deskundigen en andere getuigen, zoo als onder anderen de bevindingen en den aard der toe- gebrachte wond, het ontrokken door de verwonde van een priemvormig instrument, enz., alle welke daad- zaken en omstandigheden, in onderling verband be- spheevd, voor zoo ver de daaruit voortgevloeide aan- wijzingen betrek, tot het gebied van den *judex facti* behooren en geen nieuw onderzoek in cassatie kun- nen uitmaken; dat ook al wat daaronder bij plei- dooi is aangevoerd, klaarschijnlijk strekt, om den Raad de kracht der aanwijzingen te doen onderzoeken; dat de Raad nogtans daarop niet kan terug- komen en alleen bij magte is te onderzoeken, of de geboorde aanwijzingen door den regter voldoende zijn opgegeven; dat derhalve ook de twee laatste middelen zijn ongegrond en ook het bij pleidooi voorgedragen middel, schending van artikel 211 van het Wetboek van Strafvordering, als zullende het arrest niet ge- noegzaam met redenen zijn omkleed, op voorschreven gronden is onaannemelijk. Ten slotte heeft de Raad verklaard, dat het arrest behoorlijk met redenen is omkleed; en dat al de aangewende middelen zijn ongegrond. Mitsdien heeft de Raad het ingestelde bevoegde verzoeken, en den requirant veroordeeld in de kosten. Derhalve is het arrest van het hof in Gelderland in dezelfde volle kracht gebleven.

OOSTINDIE.
De heer Meddik, gouverneur van Borneo en on- derhoorigheden, was den 1sten november jl. van Banjermassing vertrokken naar de Molokkos, ter volhanging eener hem derwaarts opgedragen zending. De in zuidelijk Borneo aangevangen werkzaamheden tot het uitgraven van steenkolen, ondervonden veel vertraging ten gevolge van ziekten onder het daarvoor

bestemd personeel. De heren Schuylers en Cambien, en de Europeesche opziener Schrick, bevonden zich onder geneeskundige behandeling, terwijl van de 160 arbeiders over niet meer dan 50 kon beschikt wor- den. Tot meer krachtdadige voortzetting der werk- zaamheden, is de majoor der artillerie Pertholen, adjudant van den gouverneur-generaal, ter vervan- ging van den tegenwoordigen resident Ondaatje, tij- delijk met de waarneming van het bestuur der re- sidentie van Borneo's Zuid- en Oostkust belast ge- worden.
— Over de Nederlandsch-Indische aangelegenheden zegt de *Singapore Free-Press* het volgende:
Hoewel de expeditie tegen Beilung en Karang As- sam eene voor dat oogenblik beslissende mislag- had, blijkt uit latere berichten, dat de wederstand jegens de Nederlanders slechts voor eenigen tijd ver- land, maar geenszins geheel vernietigd was. De betaling van den eersten termijn der oorlogskosten, bepaald bij de verdragen, is geweigerd en er heerscht de grootste afkeer van de Nederlanders. De gouver- neur-generaal is er daarom ernstig op bedacht, om bij den aanvang van dit jaar eene nieuwe expeditie daarheen te zenden.

Mengelwerk.

Hoe men met weinig veel doen kan.

Weinige jaren geleden, in 1837, greep in Ame- rika de financiële crisis plaats, welke de Unie nog heden ten dage niet geheel ten heren gekomen is; in hare vaart sleepte zij twintig duizend werklieden van Lyon mede, die als op straat gezet werden. In dezen hagchelyken toestand, werd eene commissie onder toezigt van het gezag gevormd, belast met het nemen van maatregelen ter voorziening daarin. Zij begon hare werkzaamheden met in de stad eene in- schrijving te openen, welke ongeveer 55,000 franken ophragt. De hertog van Orleans, dien de droevige stelling van de tweede stad des rücks zeer ter harte ging, gaf eene som van 50,000 franken ten haren beste. Te Parijs was men niet minder met het lot der werklieden begaan: men gaf er een concert, hetwelk omstreeks 20,000 franken ophragt; dat maakte te za- men eene som van 125,610 franken uit, waarmee moest voorzien worden in een verlies van arbeidsloon, hetwelk men op 2 millioen franken in de maand schat- te. Nadat men reispassen gegeven had aan de werklieden, welke niet te Lyon gedomicilieerd waren en in meer verwijderde departementen te huis be- hoorden, en na eenigen hunker in de naburige ste- den te hebben ingekwartierd, bleven er, na aftrek dergenen, die eenige gelden bespaard hadden en al- zoo bij magte waren eenigen tijd te blijven voortle- ven, nog omstreeks zes duizend werklieden zonder werk en alzo zonder brood over. Had men hun ook slechts 20 stuivers (*sous*) daags gegeven, wat nog maar een hoopst sober inkomen ware geweest, zoo zoude de dagelijksche uitgave 6000 franken be- dragen hebben. Al wat de commissie bezat zou in vier weken opgeleerd geweest zijn en de crisis heeft ongeveer acht maanden geduurd. De commissie nam als particulier ondernemer, bij geregelijke toewijzing van de stad, van de militaire administratie der bruggen en wegen, den aanbouw op zich van een entree- den aanleg van eenen weg, van een kerkhof, ver- scheidene vestingwerken en dijken, enz. allen werken, welke men toch had moeten tot stand brengen. Dat was de uitkomst voor de ongelukkige werklieden. Men stelde allezigt werkplaatsen op de onderscheidene pun- ten open, welke door falloos arbeidlieden bezocht werden.

Er werd een minimum van daghuur aannader toe- gewezen; maar, om de arbeiders tot goed werk te noopen, verbond men zich, om hun meer te geven, zoo dikwijls zij meer dan hunne gewone taak gele- verde hadden. Ieder werkmans, die met vijf en ijer arbeide, kon tot drie franken daags verdienen, wat, in eenen tijd van gebrek, bijna een schat moog heeten. Men droeg wijders de strengste zorg, dat ieder werk- man dagelijks zijn loon ontving. Men plaatste de gehuwde arbeiders, of ook hen, die in een huize- nie behoorde, in de meest nabij gelegen werkplaat- sen, zodat hun loon in den huisseliken kring kon worden besteed en verhoord, en men rigtte, voor de arbeiders uit meer verwijderde werkplaatsen, restauraties, *cantines* op, waar alle levensbehoef- ten tot vasten prijsen tegen gereede betaling te beko- men waren. Alles wat de meest ijverige waak-zaamheid en zorg kon uitdenken, om eenen hag- chelyken toestand te lenigen, werd te baat geno- men. De werklieden hadden gelegenheid, om zich te overtuigen van de regtvaardigheid, onpartijdigheid en belangstelling van de over hen gestelde personen. De prefect, de heer Arzet, legde, in deze zaak eenen rusteloozen ijver aan den dag.
Een der leden van de commissie, die tevens de ziel daarvan was, de heer Mesmay, oud-officier der gents, gaf, gedurende de langdurigste crisis, uit zijne eigen zak eenige gelden uit en dit met eene ongekende belangstelling en belangeloosheid. Hij was het, die de werken regelde en bestaarde. Iederen dag doorwandelde hij de werkplaatsen, de arbeiders aanmoedigende en hen door zijn vaderlijken raad aansporende, terwijl hij hen orde en ordelykheid leerde liefhebben door zijne billijkheid en welwil- lendheid en tevens zyne ontzag bewaarde door zijne vastberadene handelwijze. Zijne belangstelling in het lot der arbeiders en zijne bedrijvigheid tevens

werkten zoo gunstig op deze lieden, dat zij er eenige zekere eere in stelden, zich wel te kwijten van hunne taak en hun werk met zekeren wedijver te verrigten. De werken werden spoedig en goed tot stand gebragt. Vijf tot zesduizend arbeiders leefden op deze wijze gedurende ongeveer acht maanden. Intuschen moesten wij opmer- ken, dat er nimmer meer dan 1,600 werklieden te- gelijk in de werkplaatsen aanwezig waren. De com- missie had niet meer dan 55,000 franken uit te ge- ven, na aftrek van wat zij ontving voor geleerd werk. Blijdiend werden de gelden, welke in han- den der commissie waren, tot andere doeleinden bestemd; met name werden 10,000 franken in eene particuliere kas gestort, uit welke voorschot- ten aan de arbeiders op hun werk gedaan werden, zonder er pand voor te vragen, en 5,000 fran- ken werden er in eene bank van leening geplaatst. Na het einde der crisis had de commissie nog om- streeks 50,000 franken in kas, welke door haar zijn besteed geworden in een tweede tijdperk van gelijken nood, in 1840 namelijk.
(Men zal welligt goed doen met zich in dezen tijd van nood aan het bovenstaande te spiegelen.)

Ingezonden stukken.

Expeditie naar Bali.

In de *Provinciale Friesche Courant* van den 4den dezer, worden de Nederlanders in een hoofd- artikel, „Nederlandsch roem,” doorgehaald, wagens hun weinig betoon van belangstelling en hun ge- brek aan nationaal eergevoel, bij het vernemen van den uitslag der expeditie naar Bali, in juni 1846. Verder wordt gezegd, dat de natie hare doodelme- ring schijnt te zijn ingegana; dat de berichten van den uitslag der expeditie alleen uit nieuwsgierigheid zijn gelezen; dat de natie niet gejuicht heeft, enz., enz.
Wij weten, dat de natie weinig of geene belang- stelling heeft betoond; dat de vaderlandsche harten niet sneller klopten bij het veremen van den roem onzer wapenen; dat de natie, door de schoone he- rigten in de dagbladen, niet uit hare slimmening is opgewekt, — maar wij zeggen ook volmondig: zoo eenige zaak waard was, zonder belangstelling en alleen uit nieuwsgierigheid, vernomen te worden, dan was het deze expeditie; en dwaasheid zoude het zijn, juichtoonen en vroege-biederen aan te hebben, ter eere van de Nederlandsche Oostindische krijgsmagt.
Legde de natie in alles zoo veel belangstelling aan den dag, als zij in de expeditie naar Bali er geene toonde, — waarlijk wij mogten ons verheugen; want wij be- treuen het uit de diepte van ons hart, dat de natie hare waarde niet begrépt, geene handen aan het werk staat, niet eischt, wat zij regtmatig kan vor- deren; maar wij juichen het toe, dat wij zich niet door dat klatergout van Balinesche expeditien en heldendaden heeft laten verblinden, en wij zijn over- tuigd, dat, indien het concul van den krijg met zoo verrijheid was en men in Nederlandsch Indië, waar, als eene type van Nederlandschen zin, een Turkech despotisme schijnt te heerschen, niet het gelijk van eenen vrij streyde oetsuif genoot, de ge- heele zaak vrij wat meer was veroordeeld en geheleld.
Is de geheele expeditie en haar uitslag niet het bewijs van de krachteloosheid der regering, van ge- brek aan energie en doorzetting (1); ach! de natie is de sterfende leeuw, die slechts uitroept, als an- deren hem achenpen: „was ik nog maar zoo sterk als vroeger!” Wilde de gouverneur-generaal niet reeds veel vroeger de expeditie doen plaats hebben? En waardoor werd de uitvoering verhinderd? In plaats van door voorbereidende maatregelen te staft te zijn plotseling en krachtdadig te handelen, laat men aan den vijand genoeg tijd, om zich in staat van verdediging te stellen, dewijl de transportschepen en wat niet al ontbreken, zoodat eerst in het laatst van juni 1846 de togt kon plaats hebben.
Tegen verwachting zekerlijk aan, gaat de vijand na korten tijd op de vijgt, en de overwinnaar ver- melen, verbranden, vernemen, bezetten, vernietigen, enz., enz., maar men eene overwinning als bij Anstaria hadde behaald.
Het gevolg is, dat men een fort — dat men bij later reggen een fortje — oprigt, want een klein getal manschappen achterbleef. De inlanders nu gemoe- tigd, gaan spoedig over tot het sluiten van dage- lijke verdragen, verklaren hunne onderworpenheid op nieuw aan de Nederlanders! Nu waren dan de zeerooverijen geëindigd, de inlanders erkenden het gezag huauer haarsu. Och, gelooft het niet! Slechts korten tijd daarna zagenen de inlanders, van hunne verplichtingen te voldoen. Roerzigt wordt bevestigd a de provinciaal voor de Nederlandsche krijgsmagt wordt opgesteld of ten minste ontbonden. Het verdragen van proviand wordt moegelijk, waarbij nog komt, dat vele soldaten door ziekten bezwijken; nu, naar wij vernemen, wordt het fortje — dat is het fort, enz., geschiedt behoorlijk bedekt gebouwd. Wat is dus het resultaat van het togt?
10. Eene moegelijke expeditie heeft plaats gehad.
20. De nieuwe verdragen zijn, zonder uitwerking, gesloten.
30. De vijand is daardoor voortker overzees ver- genden.
40. Kruid en lood verspild;
50. Veel manschappen omgekomen.
(1) Aangenau, was het ons in n. 33 van dit blad een gelijk gevoelen van de redactie te vernemen.

